

képzőintézet fennállásának félszázados jubilauma következik s azt nagyobb eseménnyel kell megünnepelni; mellőzők más fontos okokat, csak egy tényt emelek ki, mely nézetem szerint e tárgyban döntő hatása s ez a *magyarosodás eszméjének új életre ébredése*.

Nem ámitok senkit, megmondom nyiltan, hogy én ezt divatnak tartom. Nem becsmérlem ez által a dolgot, csak jellemzem. Divat volt egykor a népnevelés ügyének felkarolása, divat a hazai ipar ápolása s kegyeletes ünnepek tartása: mindez szép és nemes dolog volt, habár — mint mindnyájan tudjuk, csak divat. Ily divat most a magyarosodás. A névváltoztatások rohamosan indultak meg, a sajtó s közvélemény élénken üldözi a germanizáló törekvéseket, Bánó József magyarosításra törekszik s nemzeti létünk minden ágában megindult a mozgalom: gyáva s önérdékét mellőző kisdedóvó az, ki a kor e divatját fel nem használja. A magyarosodás terjedése egyik legtekintélyesebb eszközének tartották hajdan a kisdedóvó intézeteket s tarthatja józanul mindenki, e szempontból ajánlották azt országgyűlésen, megye-termekben s sajtókban. S most, midőn a magyarosodás eszméje diadalt ülni látszik, mellőzzük-e ezt az időt s tétlenül maradjunk? Bizony méltán róhatja meg a kisdedóvókat az utókor, ha ezt az időt összetett kezekkel élnék át.

A kisdedóvás ügyének törvény útján rendezése ma nemcsak lehető, de könnyebben is lehető mint máskor. Ne hagyjuk figyelmen kívül a nyitramegyei tanítók szavát. Szólaljunk fel mindenütt, hol ezt előmozdítani lehet. Az országos kisdedóvó-egyletnek s a kisdednevelők egyletének első sorban kötelessége ez, de kötelessége minden tanító-egyletnek s tanítóbarátnak. Ha akarjuk s teszünk, nem mulik el ez év s a kisdedóvást törvény fogja e hazában biztosítani.

György Aladár.

1 (Egy emlékvonás Szentkirályi Móriczról.

Szentkirályi Móricz meghalt! E szomorú hír futotta át a hazát egyik végétől a másikig. Ha van az emberi kedély szervezetében egy külön érzék a gyászra — (pedig van, mert mindig megrendül ily hírek hallatára) — akkor annak egyik idegét ama részvét is rezgeti, melyet a honi kisdedóvás ügye visszahangoztat országszerte, de különösen itt a fővárosban.

Az elhunyt férfit, a közügyeknek egykori rendületlen harczosa, ki mint szónok tündökölt, mint országgyűlési követ véleményeket hódított, mint alispán majd mint főpolgármester a közigazgatás gyeplőit a törvényesség és logika szigorával tartotta kezében, a férfit, ki a jog magasztos elvei mellett, hogy embertársainak ne csak lelki, hanem testi bajaikban

is jó tanácsosal, segélylyel szolgálhasson. a gyógyászat tanaival is gazdagítá széles ismereteit, a férfit, kinek szíve az emberiségért oly melegen dobogott s épen azért a nevelés áldásait is terjeszteni törekedett, e férfit leszállt a kisdedekhez is, hogy elsimítsa annyi veszélyes görönggyel éktelenkedő utjokat, leszállt hozzájuk, nemcsak elméletileg, mint a szép elvek és tervek fogalmazója és hirdetője, hanem — gyakorlatilag is, mint közvetetlen közreműködő. Leszállt a kisdedekhez, leszállt a szó szoros értelmében — a porondra, hogy velök játszszék a porban, velök oktatva, tanítva, mulasson.

Bízonyára nem éreketlen tudnia a kisednevelés minden barátjának, főleg e lapok olvasójának, hogy volt idő, mikor Szentkirályi, ki az adoma szerint azt vallotta magáról, hogy ő nem „édes“, hanem „keserű“, oly édes tudott lenni, hogy az ártatlan kisdedek között napokat, heteket töltött — csupa kedvtelésből, csupa egyszerűetből, csupa kedélyes jószágból!

Ezt az adatot nem igen emlegetik azok, kik életrajzának vázolásával foglalkoznak; pedig érdemes a följegyzésre annál is inkább, mivel csak így áll előttünk a maga teljességében — az egész Szentkirályi Móríc.

S mikor volt ez? Évét bizony hevenyében megmondani nem tudnám. De akkor volt, mikor a kiseddóvás ügye Magyarországon még zsenge és gyöngye vala; akkor volt — talán a harminczas évek végén — mikor rendkívüli, lelkes, forró buzdításra, példaadásra vala szükség, hogy ezen ügyet mentől inkább felkarolják, megkedveljék, gyámolítsák mindenfelől; akkor volt, mikor a belvárosi óvóintézet vezetője néhány hétig betegeskedvén, a kisdedek ápoló, oktató, szerető „bácsi“ nélkül maradtak volna. Akkor vállalta magára az önkénytes helyettesítő óvó szerepét Szentkirályi Móríc, ő, a fönkelt lelkű férfit, a tudományokban edzett hazafi, a magasztos eszmék bőségével diszeskedő ember. Érdemesnek tartá mintegy összekötő kapocsul ápolni a föld rögei s az ég sugarai között a kisedvilágot, az akkor ugynevezett „angyal-kert“ dédelgetése által.

Oh szép idő volt az! mikor Brunszvik M. Thérézia egész odaadó lelkével buzgólkodott a hazai kiseddóvás felvirágoztatásán; mikor egy Bezerédj István keble legszentebb hevével fáradozott, szóval és tettel, ezen ügy terjesztése körül; mikor egy Szentkirályi Móríc erkölcsi dicsőségnek tartotta, beállani önkénytes napszámosnak a kiseddóvás gyakorlati porondján.

Legyen azért háromszor áldott az ő emlékezete, ki nem csak nagy hazafi, nem csak szigorú elvű politikus, hanem a felviruló kiseddsarjadék igaz barátja is vala.

Ney Ferencz.